

CAMBRA
DE COMERÇ
INDÚSTRIA I SERVEIS
D'ANDORRA

ENQUESTES DE CONJUNTURA

Resultats

Gener-juny 2016

Número 39

Presentació

Les enquestes de conjuntura de la Cambra del primer semestre de l'any 2016 reflecteixen una millora del clima de confiança de les empreses i confirmen que la recuperació econòmica segueix el seu curs, per bé que l'activitat se situa encara en nivells molt modestos. A més, les expectatives de les empreses de cara als propers mesos mantenen, en general, un to moderadament optimista i indiquen que la recuperació de l'activitat es continuarà consolidant de forma lenta però progressiva.

Globalment la situació es mostra cada cop menys pessimista, tot i que no es pot qualificar encara d'optimista. Però el fet que aquest procés de millora sigui molt transversal i afecti la indústria, la construcció, el comerç i, sobretot, el sector hotel·ler, dóna un vernís de solidesa a aquestes opinions.

En l'àmbit internacional, les previsions de l'FMI per al conjunt de l'any 2016 són d'un creixement de l'economia mundial del 3,1%, una dècima menys que el 2015. Les previsions reflecteixen una moderació de les perspectives de creixement de les economies avançades, després de la votació del mes de juny, en la qual el Regne Unit va decidir abandonar la Unió Europea –el denominat Brexit–, i en combinació amb un creixement més feble del que s'havia previst als Estats Units. A aquesta incertesa cal afegir la pressió mundial a favor de polítiques populistes i aïllacionistes, que poden agreujar l'evolució ja feble del comerç internacional dels darrers anys. Ara bé, les perspectives difereixen dràsticament segons el país i la regió: així, les economies emergents d'Àsia en general, i Índia en particular, registren un creixement vigorós, que en certa mesura compensa l'evolució més suau de les projeccions referents a Xina.

El pronòstic de creixement del PIB de la zona euro realitzat per la Comissió Europea és de l'1,5% per al 2016, inferior al creixement de l'1,9% de 2015, però que manté el to de recuperació dels últims anys. Pel que fa als nostres veïns, l'economia francesa mostra un creixement molt feble, que s'explica per la recuperació de la demanda interna, que seguirà sent el principal motor. En concret, les previsions de la Comissió Europea indiquen que l'economia gal·la mantindrà un creixement modest tant el 2016 com el 2017 (de l'1,3% i l'1,1%, respectivament). Per la seva banda, s'espera que l'economia espanyola avanci un 3,2% interanual en el conjunt del 2016, empenya per la demanda interna, amb una contribució especial del consum privat, i també pel creixement de les exportacions. Quant al sector exterior, destaca el bon funcionament del sector turístic, que a l'estiu del 2016 ha tornat a tancar una temporada històrica.

La millora progressiva de l'activitat econòmica del Principat depèn en bona mesura de com sigui l'evolució dels entorns econòmics més propers, sobretot Espanya i França, i en aquest sentit, les previsions no són dolentes. A mesura que passen les setmanes es va esvaïnt el risc del possible efecte negatiu del Brexit sobre el ritme de creixement europeu i aquest fet redueix el clima d'incertesa inicial.

Encara que les previsions per al 2017 indiquen una lleugera desacceleració del ritme de creixement a escala europea, les xifres concretes són de només una o dues dècimes i no apunten a cap canvi significatiu.

Els principals indicadors d'activitat d'Andorra disponibles de l'any 2016 també posen de manifest aquesta dinàmica més favorable de la situació econòmica del nostre país. En particular, l'ocupació assalariada ha crescut l'1,5% fins a l'agost, impulsada per tots els grans sectors. En concret, l'augment del nombre d'assalariats ha estat especialment intens en l'hoteleria (2,2%) i en la construcció (1,6%) i també ha seguit una evolució més favorable en el sector del comerç, que ha trencat la tendència negativa que mostrava els últims deu anys i ha registrat un increment moderat dels assalariats del 0,5%.

Un altre indicador positiu que cal destacar és el nombre de demandants d'alta al Servei d'Ocupació en recerca de treball, que continua la tendència a la baixa dels últims anys, i assoleix la xifra de 506 demandants de mitjana fins a l'octubre, un volum un 50% inferior al de fa quatre anys.

En paral·lel, hi ha altres indicadors clau que estan accelerant el pas fins al novembre, com les importacions, amb un creixement del 4,7%, i les matriculacions de turismes, que han augmentat un 13,5%. En la mateixa línia ascendent, el nombre de visitants ha augmentat l'1,2% en els primers deu mesos de l'any, davant del creixement del 0,8% que es va registrar durant el mateix període de 2015. En canvi, cauen el consum d'energia elèctrica i les importacions de materials de la construcció. Finalment, el total de metres quadrats visats fins al mes de setembre mostra un increment important, un 139% superior al de l'any passat, i se situa en valors una mica superiors als de fa quatre anys.

Aquesta evolució més favorable que mostren els indicadors de confiança i d'activitat està en sintonia amb les previsions del Departament d'Estadística del Govern d'un creixement nominal del PIB de l'1,6% per al conjunt del 2016, superior al del 2015 (+0,4%). Per a l'any 2017, tenint en compte les previsions de la conjuntura internacional, s'espera una reducció de tres dècimes en el ritme de creixement del PIB, que es preveu de l'1,3%.

En definitiva, les perspectives són de consolidació de la recuperació econòmica al llarg del 2016 i d'una lleugera desacceleració al 2017, amb possibilitats que els resultats finals puguin ser millors i amb una reactivació encara més forta de l'activitat econòmica, a mesura que es vagin esvaint els dubtes que encara planen sobre l'economia internacional.

A banda de la conjuntura econòmica actual, i aprofitant que ens trobem a finals d'any, voldria avançar els principals eixos d'actuació de la Cambra, en els quals ja estem treballant, que centraran gran part de l'activitat durant l'any 2017:

1.- Com a principal institució que imparteix formació continuada al país, des de la Cambra continuarem potenciant la formació al llarg de la vida laboral, amb la voluntat de seguir professionalitzant els sectors.

En aquesta edició de l'enquesta de conjuntura, prop del 30% del total d'empreses consultades han indicat que tenen dificultats per trobar mà d'obra qualificada. Aquest problema és especialment rellevant en el sector de l'hoteleria, on el 63% de les empreses han manifestat la seva preocupació per aquesta qüestió.

Per aquest motiu, en el transcurs d'aquest proper any tenim previst ampliar el catàleg de formació amb la inclusió de cursos específics sobre branques d'activitat que tenen dificultats especials per trobar professionals qualificats.

Entre aquestes novetats voldria destacar els cursos que oferirem amb l'escola internacional en direcció hotelera i turística Vatel, destinats a la formació del personal del sector hotelier, que començaran el proper mes de gener, amb una oferta tant presencial com online. D'altra banda, amb la Universitat d'Andorra coorganitzarem nous cursos de fiscalitat internacional i un postgrau en creació i gestió de la petita i mitjana empresa andorrana.

2.- La formació i la millora de l'ocupació no són suficients per assegurar la sostenibilitat socioeconòmica d'Andorra; també cal promoure l'esperit emprenedor. Enguany hem organitzat, juntament amb l'UdA, la jornada "L'emprenedoria a debat", a la qual volem donar continuïtat amb jornades de suport i *networking*, i amb formacions pràctiques dirigides a emprenedors i inversors nacionals i internacionals. Paral·lelament, treballarem amb Actua i el Ministeri

d'Economia per crear un ecosistema favorable a la constitució i implantació d'empreses per atreure nous inversors. Consegüentment, demanarem al Govern de reforçar l'acció del servei d'assessorament empresarial de la Cambra i del Servei d'Atenció a la Petita Empresa (SAPE) en el seu acompanyament a les empreses i els inversors.

3.- Potenciarem l'organització de missions empresarials per promoure les relacions econòmiques i comercials en col·laboració amb Actua i el Ministeri d'Afers Exteriors. I d'altra banda, desplegarem les accions de promoció econòmica definides al projecte CCI Pirineus Med entre Andorra, Girona, Lleida i Perpinyà, finançat pel Programa operatiu de cooperació territorial transfronterera –POCTEFA.

4.- A partir de l'any 2017, en el marc de col·laboració amb el Departament d'Estadística, començarem a treballar conjuntament en el desenvolupament d'un indicador sintètic de confiança empresarial, elaborat a partir de les opinions dels empresaris recollides en les enquestes de conjuntura de la Cambra. Aquest indicador, a l'estil de l'indicador IFO alemany o l'índex Tankan japonès, servirà per avançar el comportament de l'economia, amb l'objectiu que sigui mesura de referència del pols econòmic del país i que sigui comparable a escala internacional.

5.- El comerç minorista viu una millora de la situació més lenta i dèbil que la resta de sectors. Durant aquests anys de dificultat econòmica, la Cambra ha dedicat recursos i ha treballat estretament amb les associacions, empreses del sector i les administracions per superar junts els reptes de futur del comerç. En el transcurs del 2017 començarem a desenvolupar les accions que el Pla estratègic del turisme de compres elaborat pel Ministeri d'Economia i Turisme assigna a la Cambra.

6.- Continuarem treballant amb el Govern en la implementació a Andorra del reglament d'aviació civil, que permetrà disposar d'un registre d'aeronaus i farà possible el desenvolupament de tot un sector econòmic al voltant d'aquesta activitat.

7.- Finalment, amb la CEA, l'EFA i la PIME seguirem el curs de les negociacions sobre l'acord d'associació entre el Govern i la Comissió Europea, amb una anàlisi seriosa dels impactes que aquest acord pot tenir sobre l'economia i la societat andorrana.

Demanem més diàleg al Govern. De les darreres informacions rebudes constatem una estratègia uniformadora i rígida per part del negociador comunitari pel que fa a l'extensió inflexible de les quatre llibertats i a la imposició global del cabal comunitari, sense proposar mesures d'acompanyament o contrapartides que ajudin al desenvolupament de l'economia del país.

Andorra es troba davant l'oportunitat de negociar un bon acord, però creiem que s'ha d'exigir un vestit a mida i reivindicar l'aplicació d'allò previst en la declaració relativa a l'article 8 del Tractat de la Unió Europea, que cito textualment: "la Unió tindrà en compte la situació particular dels països de petita dimensió territorial que mantenen amb ella relacions específiques de proximitat".

La Cambra vol estar present a cada etapa d'aquesta negociació i defensar, com ho ha fet sempre, l'interès dels seus membres –les empreses i els empresaris d'Andorra–, i al mateix temps l'interès econòmic general del país.

Marc Pantebre Palmitjavila
President

ÍNDEX

Semestre gener-juny de 2016:

- Comentaris i gràfics:

7 Indústria

9 Construcció

11 Comerç minorista

13 Sector hotelier

- Enquestes de conjuntura:

16 Indústria

18 Construcció

20 Comerç minorista

24 Sector hotelier

Annex:

27 Distribució sectorial de la mostra en el comerç minorista

L'enquesta de conjuntura realitzada per la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis, s'ha dut a terme durant el tercer trimestre de l'any 2016 entre empreses de la indústria, la construcció, el comerç minorista i el sector hotelier. La mostra comprèn 404 empreses i el marge d'error estimat és del 4,34%.

SEMESTRE GENER-JUNY 2016

COMENTARIS I GRÀFICS

Indústria
Construcció
Comerç minorista
Sector hoteler

INDÚSTRIA

Els resultats de l'enquesta de conjuntura de la Cambra confirmen **l'avenç de la recuperació del sector industrial** al llarg del primer semestre de l'any 2016, per bé que el ritme d'activitat continua sent en general força contingut.

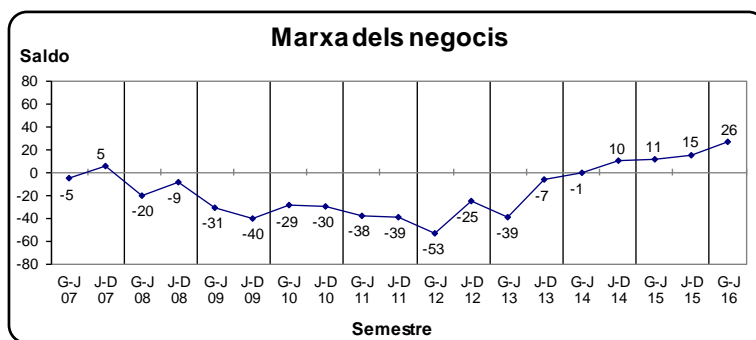
L'evolució de **la marxa dels negocis** va iniciar una tendència favorable el segon semestre de 2014 i des de llavors ha millorat progressivament fins a registrar aquest semestre el saldo positiu més elevat de la dècada actual. En concret, el 36% de les indústries ha valorat que la situació dels negocis ha estat bona, i només el 10% de les empreses l'ha qualificat negativament (el percentatge més baix des de l'any 2005).

Les opinions sobre l'evolució de **la producció** també han estat una mica més positives que en l'enquesta anterior; la producció ha augmentat tant en relació amb el semestre anterior com respecte al mateix període de l'any anterior, si bé el ritme de creixement s'ha mantingut molt moderat.

Aquesta lleu tendència a l'alça dels volums de producció respon a **una dinàmica menys negativa de la demanda domèstica** i també a **una millora de l'entorn econòmic exterior**, que ha afavorit l'activitat de les empreses exportadores (**les exportacions totals** ⁽¹⁾ van créixer un 17,5% interanual durant els primers sis mesos de l'any 2016, davant de l'augment del 9,9% del 2015).

Així mateix, **la utilització de la capacitat productiva** s'ha continuat recuperant, fins al 67,7%, un valor encara baix, però que se situa 3 punts

per damunt de la mitjana dels darrers dos anys.

Els estocs de productes elaborats s'han considerat una mica elevats en aquests mesos de l'any i **la cartera de comandes** s'ha mantingut en uns nivells baixos, tot i que millora de manera significativa respecte a un any enrere.

D'altra banda, l'evolució del **nombre de treballadors** d'aquest sector ha estat força estable (9 de cada 10 empreses enquestades han manifestat que no han fet canvis en matèria de contractació de personal), i pel que fa als **preus de venda**, es constata una certa estabilització, després de quinze semestres consecutius de caigudes, un fet que denota la dificultat de les empreses per continuar absorbint les pressions de costos en un context de competència elevada i de manca de dinamisme de la demanda.

Les perspectives de les empreses per a la segona meitat de l'any 2016 mantenen un to moderadament optimista i indiquen que la recuperació d'aquest sector seguirà avançant de forma lenta però progressiva.

Així, les empreses esperen una millora discreta de **la marxa dels negocis** i un tímid augment de **la cartera de comandes** i dels **nivells de producció**.

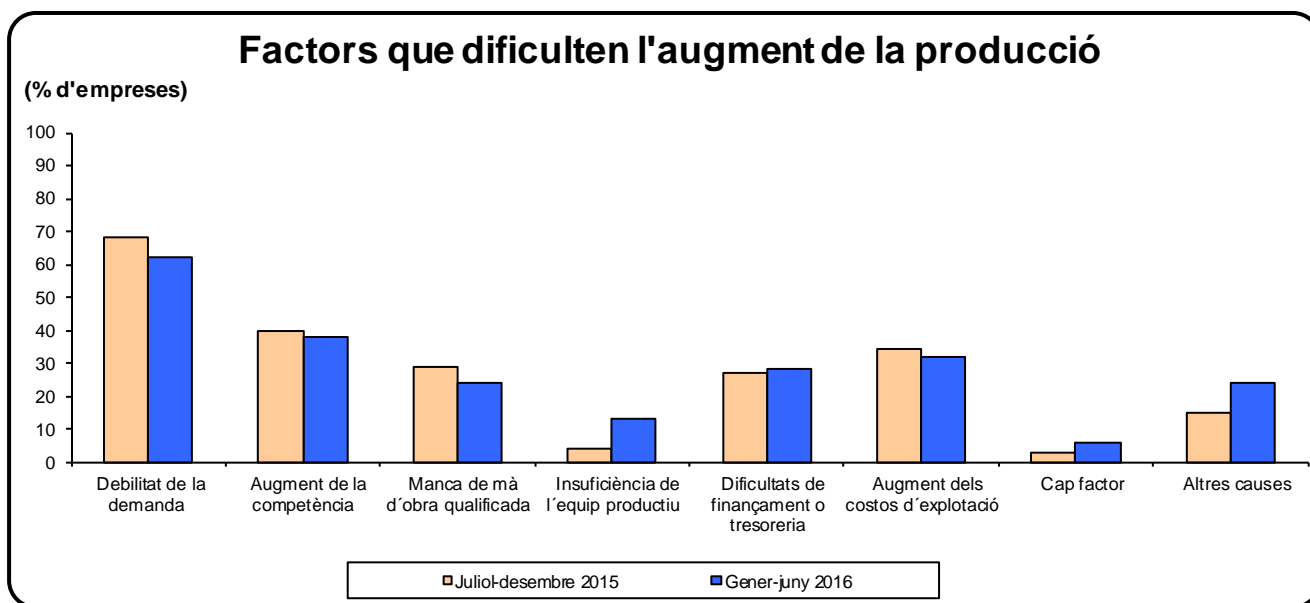
El grau mitjà d'utilització de la capacitat productiva se situarà lleugerament per sobre dels nivells actuals, i **els preus de venda** i **el personal ocupat** del sector es mantindran molt estables.

¹ Dades del Departament de Tributs i de Fronteres del Govern.

L'indicador de clima industrial, que mesura el nivell de confiança dels empresaris, també reflecteix un sentiment empresarial menys pessimista. En concret, aquest índex, tot i que s'ha mantingut en terreny negatiu (-4,0 punts), millora 1,7 punts respecte al semestre anterior i assoleix el nivell més favorable dels últims onze anys i mig.

Entre els factors que dificulten la bona marxa dels negocis, **la debilitat de la demanda** es manté com l'obstacle més assenyalat per les empreses, amb una incidència del 62%, 6 punts menys que el semestre anterior. Pel que fa a la resta de factors, destaca **l'augment de la competència** que,

amb una freqüència del 38%, repeteix com a segon obstacle més citat per les empreses, al davant de **l'augment dels costos d'exploració** (el 32%) i de **les dificultats de finançament o tresoreria** (el 28%).

² Mitjana del saldo de la cartera de comandes total, dels estocs canviats de signe i de les perspectives de la tendència de la producció.

Saldo: Diferència de respostes extremes (positives i negatives), en percentatge.

CONSTRUCCIÓ

Durant el primer semestre de l'any 2016, la construcció ha mantingut un nivell d'activitat baix, però **hi ha indicis clars que el sentiment del sector comença a millorar**.

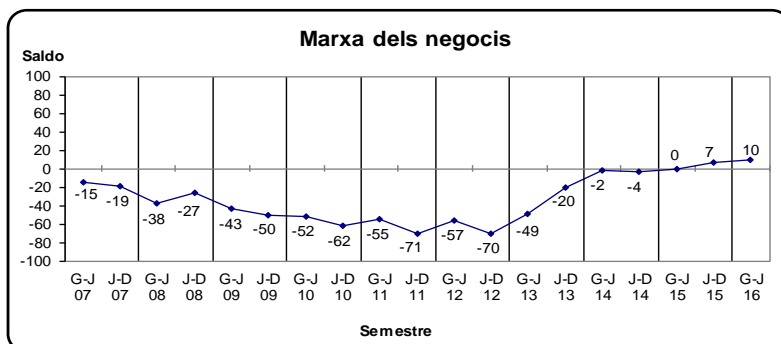
Els resultats de l'enquesta de conjuntura de la Cambra sembla que confirmen que durant l'exercici 2015 el sector de la construcció va tocar fons i que a partir de l'any 2016 **s'està consolidant el canvi de tendència cap a una tònica de més estabilitat**.

Així, les valoracions sobre **la marxa dels negocis** han estat una mica més optimistes que les dels dos semestres anteriors i, en general, suggereixen un augment tímid de l'activitat al llarg de la primera meitat de l'any 2016.

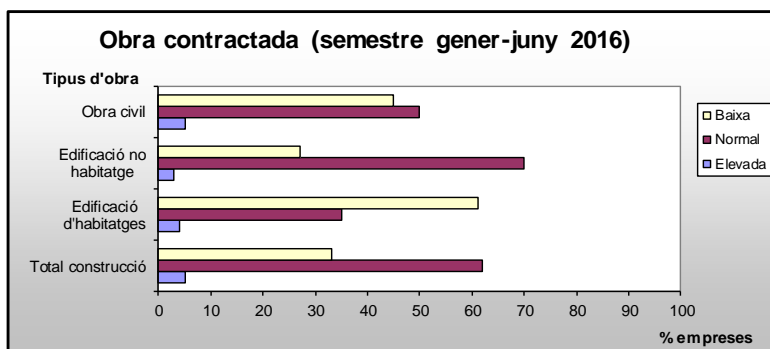
En concret, prop d'un terç de les empreses enquestades –el 31% del total– han considerat bona l'evolució de la marxa dels negocis. Es tracta del percentatge més alt des de l'any 2006, i contrasta amb el fet que només el 21% de les constructors l'han valorat en termes negatius.

Igualment, **el volum d'obra executada** segueix la tònica de millora observada els últims semestres i tendeix a mostrar una línia de clara estabilitat. Ara bé, les xifres continuen sent poc satisfactòries i confirmen que el sector segueix produint molt per sota de la seva capacitat, en un context en què la demanda de nova construcció segueix sent molt escassa.

D'altra banda, **el volum d'obra contractada** ha experimentat una recuperació significativa, malgrat que es continua considerant baixa en totes les branques de la construcció.

La millora ha tingut lloc especialment en **la branca d'edificació no residencial i la contractació pública d'obres**; en canvi, en **el segment de l'habitatge** encara persisteix un to molt deprimit.

Finalment, les empreses indiquen que **els preus de venda** continuen ajustant-se a la baixa, tot i que cada vegada menys, però també que **el mercat laboral** manté un comportament més favorable. **Les dades d'assalariats** de la CASS corroboren aquesta trajectòria, ja que durant el primer semestre de 2016 l'ocupació assalariada del sector de la construcció va augmentar l'1,6% interanual, una taxa que dobla el creixement registrat un any enrere.

Les previsions de les empreses per a la segona meitat de l'any 2016 són les més positives dels últims anys i suggereixen que, després de nou exercicis consecutius de caigudes de l'activitat, el sector està a prop d'abandonar la recessió i començar a remuntar molt lentament.

S'espera que la tendència més positiva del mercat laboral i les millors perspectives de creixement per a l'any

2016 ajudin a restablir la confiança necessària perquè l'activitat constructora vagi recuperant, a poc a poc, el pols.

Les empreses preveuen una evolució més positiva dels negocis, en línia amb un increment modest del **volum d'obra executada**, impulsat en gran part per les activitats de reforma i rehabilitació.

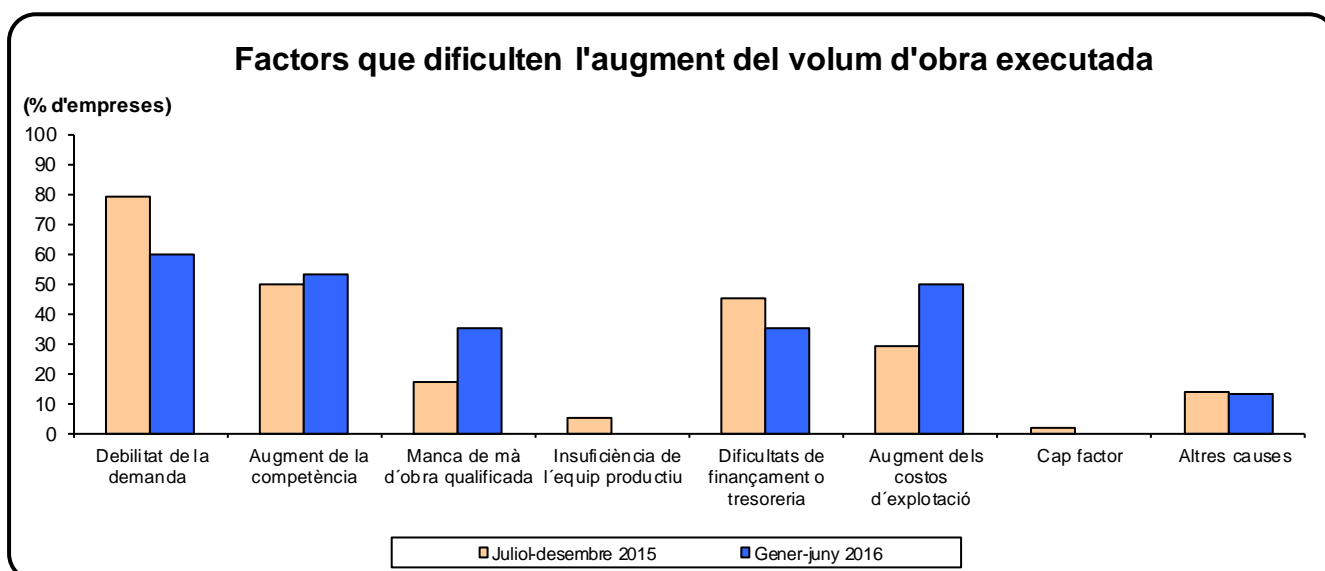
D'altra banda, **l'obra contractada** continuarà recuperant-se bàsicament gràcies a un repunt de l'activitat en el **segment d'obra no residencial**, i també pel manteniment del ritme de les inversions en **obra pública**, que continuarà sent determinant per ajudar a sostenir l'activitat al llarg dels propers mesos. En canvi, **l'important estoc d'habitatges nous en oferta** retardarà la reactivació d'aquest tipus d'edificació.

Per part seva, l'indicador avançat de **visats d'obra** fa pensar que el sector anirà guanyant una mica més d'impuls, tot i que els nivells d'activitat seguiran sent molt discrets. D'acord amb les dades facilitades pel Col·legi Oficial

d'Arquitectes d'Andorra, durant el primer semestre de 2016 s'han visat 294 projectes, 97 projectes més que el mateix període del 2015, i un augment del 136% del total de metres quadrats visats (dels quals el 64% corresponen a obra nova). En la mateixa línia, **les importacions de materials de la construcció**,⁽¹⁾ molt indicatives del ritme d'activitat del sector, han assolit l'import de 12,3 milions d'euros el primer semestre de 2016, un 4,6% més que en els mateixos mesos de l'any anterior.

D'altra banda, les empreses esperen que **els preus de venda** tendiran a estabilitzar-se i que **el mercat laboral** seguirà recuperant-se.

El percentatge d'empreses que consideren que **la debilitat de la demanda** limita la marxa dels negocis ha disminuït fins al 60% –el nivell mínim des de l'any 2005–, però es manté com l'obstacle que les empreses consideren més rellevant, al davant d'altres factors com **l'augment de la competència** (citat pel 53% d'empreses) i, d'una manera notòria, **l'augment dels costos d'explotació** (el 50%), que augmenta 21 punts en relació amb el semestre anterior. Finalment, destaca també la incidència de **la manca de mà d'obra qualificada**, que s'ha incrementat fins al 35%, des del 17% del semestre passat.

¹ Dades del Departament de Tributs i de Fronteres del Govern.

Saldo: Diferència de respostes extremes (positives i negatives), en percentatge.

COMERÇ MINORISTA

El comerç minorista **continua tenint moltes dificultats per recuperar-se**, en un entorn en què el consum segueix sent molt poc actiu.

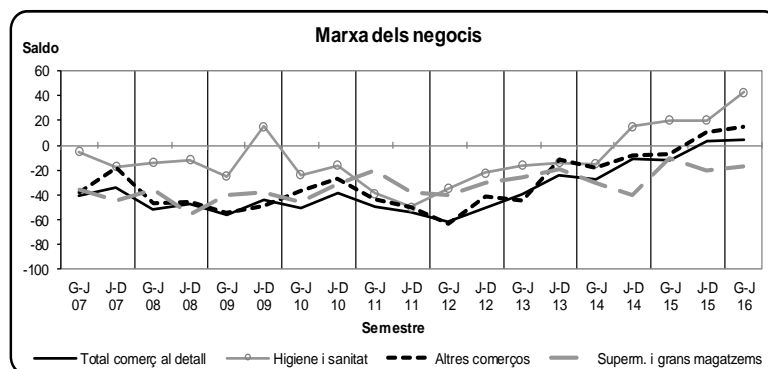
D'acord amb els resultats de l'enquesta de conjuntura del primer semestre de l'any 2016, **la millora de la situació comercial es presenta més lenta i dèbil que en la resta de sectors i**, ara per ara, no es veu un canvi de tendència cap a una reactivació sòlida de l'activitat a curt termini.

En opinió dels comerciants, **la marxa dels negocis** ha seguit una evolució molt discreta. Tot i això, per segon semestre consecutiu, s'ha considerat en conjunt més favorable que la del mateix període de l'any anterior. A més, per primera vegada en aquest període des de l'any 2002, les valoracions positives sobre la marxa dels negocis han estat lleugerament superiors a les de signe contrari.

Des d'una òptica sectorial, la majoria de branques han millorat la situació dels negocis en relació amb un any enrere. Tanmateix, **s'observa una accentuació de la diferència entre la branca d'higiene i sanitat** –amb una evolució de la marxa dels negocis francament bona– **i la resta del comerç** –que ha registrat uns resultats força menys satisfactoris–, tot i que per subsectors els matisos són rellevants.

En concret, la millora de la confiança empresarial ha estat significativa en **el ram de l'alimentació** i l'epígraf **"altres comerços"**, on, a diferència d'un any enrere, les respostes optimistes han guanyat la partida a les opinions més pessimistes. També destaca el comportament menys negatiu de la

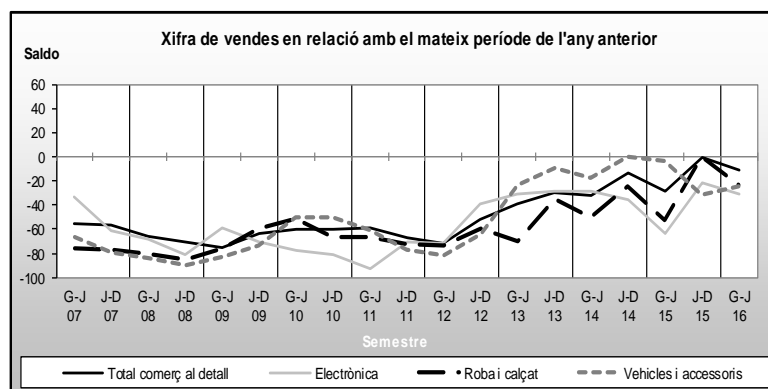
branca de roba i calçat, que ha rebaixat de manera significativa el grau de pessimisme dels semestres anteriors.

A l'altra banda, les valoracions més negatives de la marxa dels negocis s'han assenyalat en **la branca d'electrònica** i en **les grans superfícies**, encara que el perfil d'afebliment de l'activitat en ambdós casos ha estat molt més suau que en semestres anteriors.

La xifra de vendes global ha continuat disminuint, tot i que ho ha fet a un ritme més moderat. Només en el cas dels **comerços d'equipament de la llar** i de **vehicles i accessoris**, els comerciants han indicat un descens interanual del volum de vendes una mica més acusat que l'any anterior.

Per la seva part, **el ram d'higiene i sanitat** és l'únic que ha registrat una evolució alcista dels volums de facturació, fet que confirma que és l'activitat més dinàmica del comerç. Aquesta circumstància respon al bon to del consum dels productes de perfumeria i farmàcia, els quals es beneficien d'un comportament més ferm de la demanda davant de la pressió competitiva exterior.

Altres indicadors quantitius també corroboren aquesta tendència menys negativa de l'activitat comercial. Per exemple, **les importacions totals**⁽¹⁾ durant el primer semestre de l'any 2016 han experimentat un augment del 6,2%, en contrast amb la caiguda registrada el mateix període de l'any passat (-0,6%).

Així mateix, **les matriculacions de turismes**⁽²⁾ han mantingut una tendència positiva i han augmentat un 5,7% interanual, una taxa, però, que és inferior a la de l'any anterior (13,9%).

En general, **el nivell d'estocs** s'ha considerat adequat per a l'època de l'any i **el personal ocupat** del sector s'ha mantingut pràcticament estable.

Finalment, els comerços han seguit ajustant **els preus de venda** a la baixa per influir en els ànims de compra dels consumidors, malgrat assumir reduccions importants de marges, davant de la pressió creixent dels costos.

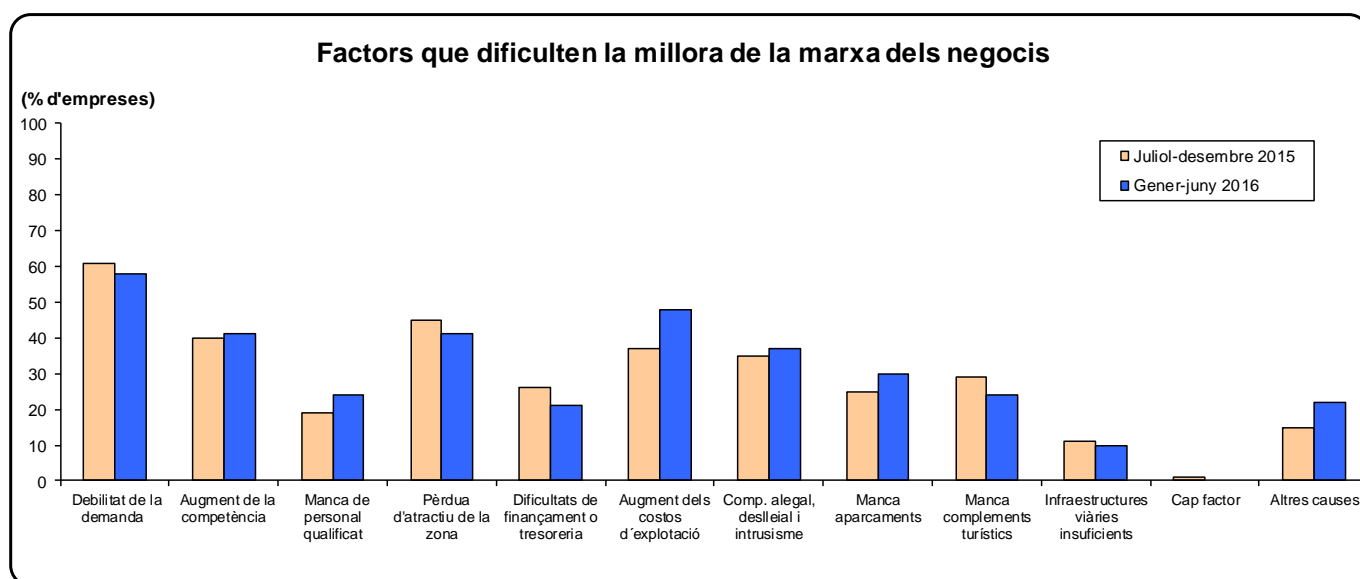
Les expectatives de les empreses de cara a la segona meitat de l'any 2016 milloren una mica en relació amb els semestres anteriors, però encara són poc entusiastes.

La manca de dinamisme del consum privat continuarà sent un dels principals frens de l'activitat, que a més seguirà tenint efectes agreujants sobre **els problemes de competitivitat i d'oferta** que el sector arrossega des de fa temps.

Així, els comerciants esperen un tímid avanç de **la marxa dels negocis** i un increment moderat de **les vendes**, tot i que creuen que es mantindran en nivells molt modestos en la majoria de comerços.

L'ocupació de personal seguirà una trajectòria força estable i **els preus de venda** tendiran a frenar el ritme de caiguda dels semestres precedents, i només disminuiran de manera significativa en la branca d'electrònica.

Entre els factors que dificulten l'augment de l'activitat, **la debilitat de la demanda**, esmentada pel 58% de les empreses, segueix sent la limitació principal. Quant a la resta d'obstacles, destaca **l'augment dels costos d'explotació**, que s'ha convertit en el segon factor més citat per les empreses (el 48%), seguit de **la pèrdua d'atractiu de la zona** i **l'augment de la competència** –ambdós citats pel 41% dels enquestats.

¹ Dades del Departament de Tributs i de Fronteres del Govern.

² Dades del Departament de Transports del Govern.

Saldo: Diferència de respostes extremes (positives i negatives), en percentatge.

SECTOR HOTELER

Per tercer semestre consecutiu **la situació del sector hotelier ha estat més positiva que la dels altres sectors analitzats**, la qual cosa confirma el paper destacat que exerceix el turisme com a impulsor principal de la recuperació econòmica.

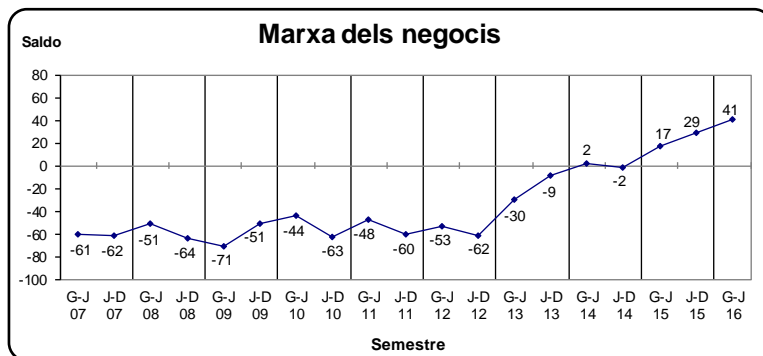
D'acord amb la darrera edició de l'enquesta de conjuntura, les valoracions sobre **la marxa dels negocis** han estat en conjunt les més optimistes dels últims quinze anys i suggereixen un increment substancial de l'activitat al llarg del primer semestre de l'any 2016, fins i tot lleugerament per damunt del que s'havia previst fa uns mesos. Les dades s'expliquen per una temporada d'hivern molt bona i per un balanç també positiu de la Setmana Santa al març, en part gràcies a les bones condicions de neu.

Aquest increment de l'afluència turística durant els primers mesos de l'any corresponents a la temporada alta va compensar amb escreix la falta d'impuls del turisme dels mesos més fluïxos, maig i juny, durant els quals els turistes van caure un 1,3% interanual.

Tanmateix, convé recordar que aquesta correcció tan notable de la confiança empresarial que mostra l'enquesta de conjuntura s'explica en bona part perquè **el sector partia de nivells d'activitat molt baixos**, després d'acumular molts exercicis consecutius de caigudes intenses durant el període de crisi.

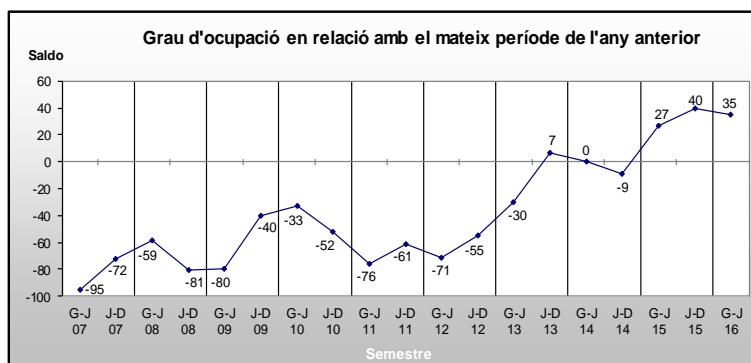
Des d'una perspectiva territorial, la marxa dels negocis ha evolucionat favorablement a la majoria de parròquies, si bé, en concret, ha estat particularment positiva a **la Massana, Escaldes-Engordany i Andorra la Vella**. Només

la parròquia de **Sant Julià de Lòria** s'ha desmarcat de la resta amb uns resultats menys satisfactoris.

En general, **el grau mitjà d'ocupació** ha estat força més alt que el del semestre anterior i també ha millorat respecte als mateixos mesos de l'any 2015.

Per zones, **únicament la parròquia de Sant Julià de Lòria ha registrat una disminució interanual dels nivells d'ocupació**; a Canillo el ritme d'activitat s'ha mantingut gairebé estable, i a la resta de parròquies l'activitat ha augmentat de manera apreciable. **La millora dels índexs d'ocupació s'ha notat amb més intensitat a les zones de la Massana i Ordino, i també als nuclis centrals del país**, on es concentra la major part del comerç –Andorra la Vella i Escaldes-Engordany–, que en conjunt han anotat uns registres d'activitat molt satisfactoris i netament superiors als de l'any anterior.

Les dades de visitants elaborades pel Departament d'Estadística corroboren aquesta dinàmica més favorable de l'activitat hotelera. Durant el primer semestre de l'any 2016, **el nombre de turistes** ha augmentat un 4,5% respecte al

mateix període del 2015 i **les pernотacions**⁽¹⁾ ho han fet un 6,1%. La millora s'ha produït com a conseqüència de l'evolució a l'alça del turisme de proximitat, principalment del turista francès, i també gràcies a l'augment dels visitants procedents de destinacions més llunyanes, que han mostrat un comportament més dinàmic, a excepció del mercat rus, que ha continuat caient.

En opinió de les empreses hoteleres, **el personal ocupat** ha augmentat moderadament respecte als mateixos mesos del 2015 i **els preus de venda** han accentuat l'orientació alcista d'un any enrere.

La distribució mitjana de la clientela per nacionalitats indica que **els catalans** es mantenen com els principals clients dels hotels d'Andorra, amb una participació sobre el total del 36%, seguits dels **clients de la resta d'Espanya** (27%). D'altra banda, **la clientela procedent de França** ha representat el 18% sobre el total i **els clients d'altres nacionalitats** han passat a representar el 19% de la clientela dels hotels, 5 punts percentuals més que el 2015.

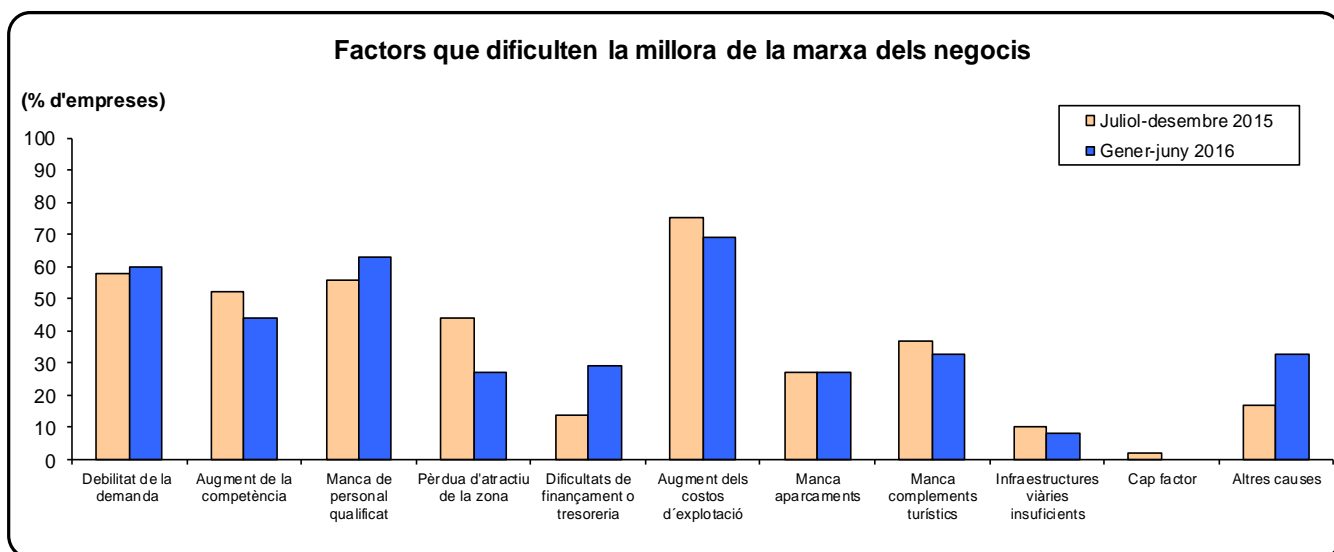
Les expectatives de les empreses no són tan optimistes com les dels dos semestres anteriors i suggereixen un alentiment de l'activitat al llarg de la segona meitat de l'any 2016.

En conjunt, els hotelers preveuen que **la marxa dels negocis** seguirà millorant, tot i que ho farà a un ritme més moderat, i consideren que **el grau mitjà d'ocupació** tendirà a frenar la tendència ascendent dels mesos anteriors i es mantindrà en una línia més estable.

En consonància amb aquesta dinàmica favorable de l'activitat, **el volum global de reserves** ha millorat de manera significativa i la majoria dels hotels han deixat de considerar-lo baix, una circumstància que no s'observava des de finals de l'any 2001.

El personal ocupat del sector tendirà a augmentar lleugerament i **els preus de venda** mantindran una trajectòria alcista, però de perfil més suau.

L'augment dels costos d'explotació es manté com l'obstacle més rellevant que dificulta la marxa dels negocis, amb el 69% dels establiments hotelers que l'han assenyalat, seguit de **la manca de personal qualificat** (citat pel 63%), un factor que ha escalat una posició i ha superat en importància a **la debilitat de la demanda** (60%).

¹ Dada relativa a pernотacions en hotels i apartaments.

Saldo: Diferència de respostes extremes (positives i negatives), en percentatge.

SEMESTRE GENER-JUNY 2016

ENQUESTES DE CONJUNTURA

Indústria
Construcció
Comerç minorista
Sector hoteler

Semestre observat (en % d'empreses)

		1r sem. 2016	2n sem. 2015	1r sem. 2015
• Marxa dels negocis	Bona	36	31	26
	Regular	54	53	60
	Dolenta	10	16	15
	Saldo	26	15	11
• Comandes	Elevades	11	13	10
	Normals	60	57	50
	Baixes	29	30	40
	Saldo	-18	-17	-30
• Nivell d'estocs de productes acabats	Excessiu	9	6	10
	Adequat	47	46	45
	Insuficient	3	0	2
	Mai no hi ha estocs	41	49	44
	Saldo	6	6	8

Semestre observat en comparació amb el semestre anterior (en % d'empreses)

		1r sem. 2016	2n sem. 2015	1r sem. 2015
• Producció	Més alta	28	25	27
	Semblant	54	54	47
	Més baixa	19	22	26
	Saldo	9	3	1
• Preus de venda	Més alts	13	4	7
	Iguals	74	78	77
	Més baixos	13	17	16
	Saldo	0	-13	-9
• Personal ocupat	Més	6	10	8
	Igual	86	83	82
	Menys	9	7	10
	Saldo	-3	3	-2

Semestre observat en comparació amb el mateix semestre de l'any anterior (en % d'empreses)

		1r sem. 2016	2n sem. 2015	1r sem. 2015
• Producció	Més alta	33	32	27
	Semblant	45	44	53
	Més baixa	22	24	20
	Saldo	11	8	7

Perspectives per al 2n semestre de l'any 2016 (en % d'empreses)

		1r sem. 2016	2n sem. 2015	1r sem. 2015
• Tendència de la marxa dels negocis	Millorar	23	19	26
	Mantenir-se	70	68	61
	Empitjorar	7	13	13
	Saldo	16	6	13

		1r sem. 2016	2n sem. 2015	1r sem. 2015
• Tendència de les comandes	Augmentar	26	15	15
	Mantenir-se	56	70	70
	Disminuir	18	15	15
	Saldo	8	0	0
• Tendència de la producció	Augmentar	26	22	32
	Estabilitzar-se	61	61	58
	Disminuir	14	16	10
	Saldo	12	6	22
• Tendència dels preus de venda	Augmentar	6	6	10
	Estabilitzar-se	88	88	82
	Disminuir	6	6	8
	Saldo	0	0	2
• Tendència de l'ocupació de personal	Augmentar	10	12	10
	Mantenir-se	79	74	81
	Disminuir	11	14	10
	Saldo	-1	-2	0

Factors que dificulten l'augment de la producció els propers mesos (en % d'empreses)

	1r sem. 2016	2n sem. 2015	1r sem. 2015
*Debilitat de la demanda	62	68	69
*Augment de la competència	38	40	37
*Manca de mà d'obra qualificada	24	29	18
*Insuficiència de l'equip productiu	13	4	18
*Dificultats de finançament o tresoreria	28	27	29
*Augment dels costos d'explotació	32	34	27
*Cap factor	6	3	5
*Altres causes	24	15	19

Grau mitjà d'utilització de la capacitat productiva

	1r sem. 2016	2n sem. 2015	1r sem. 2015
• Semestre observat	67,7%	65,2%	64,0%
• Previst per als propers sis mesos	68,5%	65,0%	65,4%

	1r sem. 2016	2n sem. 2015	1r sem. 2015
Indicador de confiança en la indústria ⁽¹⁾:	-4,0	-5,7	-5,3

Notes:

¹ Mitjana del saldo de la cartera de comandes total, dels estocs canviats de signe i de les perspectives de la tendència de la producció.

Saldo: Diferència de respostes extremes (positives i negatives), en percentatge.

Font: Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra.

Semestre observat (en % d'empreses)

		1r sem. 2016	2n sem. 2015	1r sem. 2015	
• Marxa dels negocis	Bona	31	24	15	
	Regular	49	59	70	
	Dolenta	21	17	15	
	Saldo	10	7	0	
		<u>Total construcció</u>	<u>Edificació d'habitatges</u> ⁽¹⁾	<u>Edificació no habitatge</u> ⁽²⁾	<u>Obra civil</u> ⁽³⁾
• Obra contractada	Elevada	5	4	3	5
	Normal	62	35	70	50
	Baixa	33	61	27	45
	Saldo	-28	-57	-24	-40
	Saldo				
	2n sem. 2015	-51	-77	-34	-60
	1r sem. 2015	-49	-66	-36	-55

Semestre observat en comparació amb el semestre anterior (en % d'empreses)

		1r sem. 2016	2n sem. 2015	1r sem. 2015
• Volum d'obra executada	Superior	31	27	25
	Igual	31	47	40
	Inferior	38	25	35
	Saldo	-7	2	-10
• Preus unitaris de contractació	Més alts	0	2	0
	Iguals	83	74	68
	Més baixos	18	24	33
	Saldo	-18	-22	-33
• Personal ocupat	Més	15	15	5
	Igual	69	75	82
	Menys	15	10	13
	Saldo	0	5	-8

Semestre observat en comparació amb el mateix semestre de l'any anterior (en % d'empreses)

		1r sem. 2016	2n sem. 2015	1r sem. 2015
• Volum d'obra executada	Superior	38	29	32
	Igual	26	36	42
	Inferior	36	36	26
	Saldo	2	-7	6

Perspectives per al 2n semestre de l'any 2016 (en % d'empreses)

		1r sem. 2016	2n sem. 2015	1r sem. 2015
• Tendència de la marxa dels negocis	Millorar	28	10	23
	Mantenir-se	63	60	53
	Empitjorar	10	31	25
	Saldo	18	-21	-2

		<u>Total</u> <u>construcció</u>	<u>Edificació</u> <u>d'habitatges</u> ⁽¹⁾	<u>Edificació no</u> <u>habitatge</u> ⁽²⁾	<u>Obra civil</u> ⁽³⁾
• Tendència del volum d'obra contractada	Augmentar	16	20	19	11
	Estabilitzar-se	60	50	68	79
	Disminuir	24	30	13	11
	Saldo	-8	-10	6	0
Saldo	2n sem. 2015	-32	-44	-34	-44
	1r sem. 2015	-15	-18	-15	-40
			1r sem. 2016	2n sem. 2015	1r sem. 2015
• Tendència del volum d'obra executada	Augmentar		26	12	26
	Estabilitzar-se		66	50	41
	Disminuir		9	38	33
	Saldo		17	-26	-7
• Tendència dels preus	Augmentar		15	2	3
	Estabilitzar-se		78	74	88
	Disminuir		8	24	10
	Saldo		7	-22	-7
• Tendència de l'ocupació de personal	Augmentar		26	15	10
	Mantenir-se		54	51	67
	Disminuir		21	34	23
	Saldo		5	-19	-13

Factors que dificulten l'augment del volum d'obra executada els propers mesos (en % d'empreses)

	1r sem. 2016	2n sem. 2015	1r sem. 2015
*Debilitat de la demanda	60	79	90
*Augment de la competència	53	50	45
*Manca de mà d'obra qualificada	35	17	28
*Insuficiència de l'equip productiu	0	5	13
*Dificultats de finançament o tresoreria	35	45	48
*Augment dels costos d'exploració	50	29	43
*Cap factor	0	2	0
*Altres causes	13	14	18

Notes:

¹ Inclou xalets i apartaments nous i rehabilitació.

² Inclou edificació industrial, oficines, locals comercials, escoles, hospitals, hotels, pàrquings, reparacions, etc.

³ Inclou infraestructures: carreteres, obres hidràuliques, obres d'urbanització, etc.

Saldo: Diferència de respostes extremes (positives i negatives), en percentatge.

Font: Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra.

		<u>Total comerç minorista</u>	<u>Alimentació</u>	<u>Roba i calcat</u>	<u>Equipament de la llar</u>	<u>Higiene i sanitat</u>	<u>Electrònica</u>	<u>Vehicles i accessoris</u>	<u>Altres comerços</u>	<u>Superm. i grans magatzems</u>	
Semestre observat (en % d'empreses)											
• Marxa dels negocis											
	Bona	27	26	23	19	43	15	20	33	25	
	Regular	51	62	46	50	57	54	56	49	33	
	Dolenta	22	12	31	31	0	31	24	18	42	
	Saldo	5	14	-8	-12	43	-16	-4	15	-17	
	Saldo	2n sem. 2015	3	3	-14	13	20	0	-13	11	-20
		1r sem. 2015	-12	-18	-23	-20	20	-29	-12	-7	-10
• Nivell d'estocs											
	Reduït	20	26	15	29	15	31	8	21	9	
	Adequat	59	50	50	58	60	46	75	61	82	
	Excessiu	21	24	35	13	25	23	17	18	9	
	Saldo	-1	2	-20	16	-10	8	-9	3	0	
	Saldo	2n sem. 2015	-5	0	-33	6	-5	38	-9	-7	11
		1r sem. 2015	-4	10	-38	16	-10	0	8	-6	0
Semestre observat en comparació amb el semestre anterior (en % d'empreses)											
• Xifra de vendes											
	Més alta	16	22	9	13	19	0	8	21	27	
	Semblant	40	41	36	48	48	31	50	38	18	
	Més baixa	44	38	55	39	33	69	42	41	55	
	Saldo	-28	-16	-46	-26	-14	-69	-34	-20	-28	
	Saldo	2n sem. 2015	3	-8	-6	16	15	22	-8	5	-20
		1r sem. 2015	-34	-34	-50	-8	5	-69	-29	-45	-40
• Preus de venda											
	Més alts	7	9	0	13	5	0	8	5	18	
	Iguals	69	67	77	58	76	46	63	74	73	
	Més baixos	24	24	23	29	19	54	29	21	9	
	Saldo	-17	-15	-23	-16	-14	-54	-21	-16	9	
	Saldo	2n sem. 2015	-13	6	-17	-10	-30	-29	-30	-12	10
		1r sem. 2015	-15	-9	-24	-6	-15	-21	-16	-15	-20

Total comerç minorista Alimentació Roba i calcat Equipament de la llar Higiene i sanitat Electrònica Vehicles i accessoris Altres comerços Superm. i grans magatzems

Semestre observat en comparació amb el semestre anterior (en % d'empreses)

• Personal ocupat

Més		10	13	6	13	10	8	16	5	30
Igual		84	84	91	74	80	92	76	89	60
Menys		6	3	3	13	10	0	8	5	10
Saldo		4	10	3	0	0	8	8	0	20
<i>Saldo</i>	<i>2n sem. 2015</i>	<i>1</i>	<i>-6</i>	<i>-3</i>	<i>4</i>	<i>-5</i>	<i>-7</i>	<i>-5</i>	<i>12</i>	<i>0</i>
	<i>1r sem. 2015</i>	<i>-3</i>	<i>-3</i>	<i>-13</i>	<i>3</i>	<i>-26</i>	<i>7</i>	<i>4</i>	<i>-3</i>	<i>20</i>

Semestre observat en comparació amb el mateix semestre de l'any anterior (en % d'empreses)

• Xifra de vendes

Més alta		24	29	21	13	48	23	17	23	36
Semblant		41	35	35	58	48	23	42	44	18
Més baixa		35	35	44	29	5	54	42	33	46
Saldo		-11	-6	-23	-16	43	-31	-25	-10	-10
<i>Saldo</i>	<i>2n sem. 2015</i>	<i>-1</i>	<i>-3</i>	<i>0</i>	<i>7</i>	<i>25</i>	<i>-21</i>	<i>-32</i>	<i>5</i>	<i>-30</i>
	<i>1r sem. 2015</i>	<i>-29</i>	<i>-39</i>	<i>-53</i>	<i>-9</i>	<i>5</i>	<i>-64</i>	<i>-4</i>	<i>-33</i>	<i>-20</i>

• Personal ocupat

Més		9	13	12	6	19	8	4	4	27
Igual		85	84	85	75	76	92	87	92	73
Menys		6	3	3	19	5	0	9	4	0
Saldo		3	10	9	-13	14	8	-5	0	27
<i>Saldo</i>	<i>2n sem. 2015</i>	<i>3</i>	<i>-6</i>	<i>-15</i>	<i>13</i>	<i>0</i>	<i>-14</i>	<i>13</i>	<i>13</i>	<i>-10</i>
	<i>1r sem. 2015</i>	<i>-4</i>	<i>0</i>	<i>-17</i>	<i>-8</i>	<i>-20</i>	<i>-15</i>	<i>12</i>	<i>-1</i>	<i>30</i>

<u>Total comerç minorista</u>	<u>Alimentació</u>	<u>Roba i calçat</u>	<u>Equipament de la llar</u>	<u>Higiene i sanitat</u>	<u>Electrònica</u>	<u>Vehicles i accessoris</u>	<u>Altres comerços</u>	<u>Superm. i grans magatzems</u>
-------------------------------	--------------------	----------------------	------------------------------	--------------------------	--------------------	------------------------------	------------------------	----------------------------------

Perspectives per al 2n semestre de l'any 2016 (en % d'empreses)

• Marxa dels negocis

Millorar	28	30	33	31	29	15	28	26	27	
Mantenir-se	58	61	52	59	71	62	60	54	46	
Empitjorar	14	9	15	9	0	23	12	19	27	
Saldo	14	21	18	22	29	-8	16	7	0	
Saldo	2n sem. 2015	10	9	-3	3	35	22	19	7	0
	1r sem. 2015	3	9	20	0	15	-15	12	-1	-40

• Xifra de vendes

Augmentar	29	32	30	29	33	8	30	34	0	
Estabilitzar-se	53	42	52	58	67	62	52	49	78	
Disminuir	17	26	18	13	0	31	17	17	22	
Saldo	12	6	12	16	33	-23	13	17	-22	
Saldo	2n sem. 2015	5	8	5	-7	21	-7	-5	10	0
	1r sem. 2015	8	-4	33	16	6	-8	8	5	-20

• Preus de venda

Augmentar	10	18	9	6	10	0	0	13	18	
Estabilitzar-se	82	76	83	81	85	69	96	82	82	
Disminuir	8	6	9	13	5	31	4	6	0	
Saldo	2	12	0	-7	5	-31	-4	7	18	
Saldo	2n sem. 2015	5	20	-11	3	-15	-7	4	11	20
	1r sem. 2015	2	6	3	0	-10	0	5	3	-10

• Personal ocupat

Augmentar	11	24	3	10	5	8	16	11	9	
Mantenir-se	80	67	86	81	95	69	76	83	73	
Disminuir	9	9	11	10	0	23	8	6	18	
Saldo	2	15	-8	0	5	-15	8	5	-9	
Saldo	2n sem. 2015	5	3	0	13	25	-7	0	2	10
	1r sem. 2015	-1	3	6	6	0	0	-8	-8	-10

	<u>Total comerç minorista</u>	<u>Alimentació</u>	<u>Roba i calcat</u>	<u>Equipament de la llar</u>	<u>Higiene i sanitat</u>	<u>Electrònica</u>	<u>Vehicles i accessoris</u>	<u>Altres comerços</u>	<u>Superm. i grans magatzems</u>
Factors que dificulten la millora de la marxa dels negocis els propers mesos (en % d'empreses)									
*Debilitat de la demanda	58	50	60	58	57	69	48	64	55
*Augment de la competència	41	47	31	48	52	39	56	29	46
*Manca de personal qualificat	24	35	23	39	14	15	16	17	36
*Pèrdua d'atractiu de la zona	41	41	63	23	48	39	28	40	55
*Dificultats de finançament o tresoreria	21	24	20	23	0	39	32	19	9
*Augment dels costos d'explotació	48	44	63	48	24	31	44	53	55
*Cap factor	0	0	0	0	5	0	0	0	0
<i>Altres causes...</i>									
*Competència alegal, deslleial i intrusisme	37	38	9	48	38	62	36	39	46
*Manca d'aparcaments	30	44	29	23	29	15	36	28	36
*Manca de complements turístics	24	38	40	10	19	23	8	22	27
*Infraestructures viàries insuficients	10	15	11	3	5	0	4	8	46
*Altres causes	22	15	29	29	29	15	12	24	18

Saldo: Diferència de respostes extremes (positives i negatives), en percentatge.

Font: Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra.

Semestre observat

		1r sem. 2016	2n sem. 2015	1r sem. 2015
• Marxa dels negocis (en % d'empreses)	Bona	55	40	25
	Regular	31	49	67
	Dolenta	14	11	8
	Saldo	41	29	17
• Nivell de reserves (en % d'empreses)	Alt	25	19	8
	Normal	55	51	65
	Baix	18	26	27
	No es treballa amb reserves	2	4	0
	Saldo	7	-7	-19
• Distribució dels clients segons la seva procedència (en %)	Catalunya	36	39	42
	Resta d'Espanya	27	27	23
	França	18	21	20
	Altres	19	13	14

Semestre observat en comparació amb el semestre anterior (en % d'empreses)

		1r sem. 2016	2n sem. 2015	1r sem. 2015
• Grau mitjà d'ocupació	Superior	55	31	47
	Igual	30	27	31
	Inferior	15	42	22
	Saldo	40	-11	25
• Preus pagats pels clients	Més alts	36	11	31
	Iguals	53	49	53
	Més baixos	11	40	16
	Saldo	25	-29	15
• Personal ocupat	Més	26	15	29
	Igual	68	60	55
	Menys	6	25	16
	Saldo	20	-10	13

Semestre observat en comparació amb el mateix semestre de l'any anterior (en % d'empreses)

		1r sem. 2016	2n sem. 2015	1r sem. 2015
• Grau mitjà d'ocupació	Superior	48	49	47
	Igual	40	42	33
	Inferior	13	9	20
	Saldo	35	40	27
• Personal ocupat	Més	11	19	16
	Igual	87	70	65
	Menys	2	11	18
	Saldo	9	8	-2

Perspectives per al 2n semestre de l'any 2016
(en % d'empreses)

		1r sem. 2016	2n sem. 2015	1r sem. 2015
• Tendència de la marxa dels negocis	Millorar	24	44	35
	Mantenir-se	60	46	54
	Empitjorar	16	10	11
	Saldo	8	34	24
• Tendència del grau d'ocupació	Augmentar	27	40	40
	Mantenir-se	44	49	43
	Disminuir	29	11	17
	Saldo	-2	29	23
• Tendència dels preus	Augmentar	21	23	33
	Estabilitzar-se	64	62	55
	Disminuir	15	15	12
	Saldo	6	8	21
• Tendència de l'ocupació de personal	Augmentar	10	25	31
	Mantenir-se	83	63	60
	Disminuir	6	12	9
	Saldo	4	13	22

Factors que dificulten la millora de la marxa dels negocis els propers mesos (en % d'empreses)

	1r sem. 2016	2n sem. 2015	1r sem. 2015
*Debilitat de la demanda	60	58	67
*Augment de la competència	44	52	57
*Manca de personal qualificat	63	56	57
*Pèrdua d'atractiu de la zona	27	44	31
*Dificultats de finançament o tresoreria	29	14	20
*Augment dels costos d'exploració	69	75	63
*Cap factor	0	2	0
<i>Altres causes...</i>			
*Manca d'aparcaments	27	27	27
*Manca de complements turístics	33	37	31
*Infraestructures viàries insuficients	8	10	6
*Altres causes	33	17	20

Saldo: Diferència de respostes extremes (positives i negatives), en percentatge.

Font: Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra.

ANNEX

Distribució sectorial de la mostra en el
comerç minorista

Distribució sectorial de la mostra en el comerç minorista

Descripció de les activitats incloses en cadascuna de les branques comercials:

Alimentació (codi enquesta 004)

- * Venda al detall de productes congelats i gelats
- * Venda al detall d'alimentació en general
- * Venda al detall no especialitzat amb predomini de productes alimentaris
- * Comerç al detall de productes alimentaris, begudes i tabac en establ. especialitzats

Roba i calçat (codi enquesta 005)

- * Comerç al detall de tèxtils
- * Venda al detall d'articles de merceria
- * Comerç al detall de vestits
- * Comerç al detall de calçats i articles de cuir

Equipament de la llar (codi enquesta 006)

- * Comerç al detall de mobles, d'aparells d'il·luminació i d'equipament per a la llar
- * Venda al detall d'electrodomèstics blancs
- * Venda al detall de material elèctric (per a instal·lacions)
- * Venda al detall d'articles de ferreteria
- * Venda al detall de vidres i miralls
- * Venda al detall de material i eines de bricolatge
- * Venda al detall d'equipaments sanitaris
- * Venda al detall de material de la construcció
- * Venda al detall de revestiments per al terra i les parets

Higiene i sanitat (codi enquesta 007)

- * Comerç al detall de prod. farmacèutics, etc., de prod. de bellesa i d'higiene personal
- * Venda al detall de pintures, vernissos i drogueria

Electrònica (codi enquesta 008)

- * Venda al detall d'aparells de televisió, vídeo, càmeres de vídeo, mat. d'alta fidelitat
- * Venda al detall de discos, bandes i cassetts d'àudio i de vídeo, verges o enregistrades
- * Venda al detall d'instruments de música
- * Venda al detall de material de telecomunicacions
- * Venda al detall d'articles de fotografia

Vehicles i accessoris (codi enquesta 009)

- * Comerç de vehicles automòbils
- * Venda al detall de pneumàtics
- * Venda al detall d'altres peces i accessoris de vehicles
- * Comerç, manteniment i reparació de motocicletes i accessoris

Altres comerços (codi enquesta 010)

- * Comerç al detall de carburant per a automòbils
- * Altres comerços al detall en magatzems no especialitzats
- * Comerç al detall de llibres, diaris i papereria
- * Venda al detall de material i mobiliari d'oficina
- * Venda al detall de material informàtic
- * Venda al detall d'articles òptics; òptiques
- * Venda al detall de rellotges, joieria i orfebreria
- * Venda al detall d'articles d'esport i de lleure
- * Venda al detall d'articles de pesca, de caça i de tir
- * Venda al detall de jocs i joguines
- * Venda al detall d'articles de puericultura
- * Venda al detall de flors i plantes
- * Venda al detall d'animals de companyia
- * Venda al detall d'art. de regal i record, bijuteria, art. religiosos i objectes d'artesanania
- * Venda al detall de carbó i combustibles líquids i gasosos per a la calefacció
- * Venda al detall de bombones de gas
- * Venda al detall de monedes, segells i articles de col·lecció
- * Venda al detall d'objectes d'art
- * Venda al detall d'articles de rellotgeria
- * Venda al detall d'altres béns de consum

Supermercats i grans magatzems (codi enquesta 011)

- * Supermercats
- * Grans magatzems